

INFORMATOR O ZMIANACH 2012

Przewodnik metodyczny
Przykładowe arkusze egzaminacyjne

EGZAMIN GIMNAZJALNY 2012 INFORMATOR O ZMIANACH

Karolina Kotorowicz-Jasińska

Karolina Kotorowicz-Jasińska jest absolwentką i doktorantką w Zakładzie Metodyki Nauczania Języka Angielskiego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Wykłada metodykę nauczania w Instytucie Anglistyki Społecznej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania w Warszawie. W wydawnictwie Macmillan Karolina jest trenerką oraz autorką licznych materiałów metodycznych, w tym zadań egzaminacyjnych do kursu *New Inspiration, Strategii sukcesu* – programu przygotowania do egzaminu gimnazjalnego, opartego na bestsellerowej publikacji *Egzamin gimnazjalny – Repetytorium z testami*, a także zestawów ćwiczeń poświęconych nauczaniu języka funkcjonalnego do najnowszego kursu wydawnictwa Macmillan dla gimnazjum *Voices*.

Drodzy nauczyciele!

Reforma programowa z 2009 roku przyniosła **wiele istotnych zmian** w formule egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego, które wkroczą w naszą rzeczywistość już w roku szkolnym 2011/12. Chociaż zmiany te są naturalną konsekwencją założeń **nowej podstawy programowej** i nie powinny budzić zdziwienia, **długofalowy cykl przygotowań** do egzaminu wymusza jednak konieczność zweryfikowania naszej dotychczasowej pracy z uczniami już w chwili obecnej. Ponieważ modyfikacje programu nauczania są dość **istotne**, uznaliśmy, że pomocne dla Państwa będą systematyczne **metodyczne wskazówki** dotyczące odpowiedniego rozłożenia akcentów na poszczególne umiejętności, doboru właściwych treści nauczania, typów zadań i skutecznych strategii egzaminacyjnych. To wszystko znajdują Państwo właśnie w naszym informatorze.

Na kolejnych stronach przewodnika metodycznego omówimy wszystkie ważne zmiany, w tym:

- różnice pomiędzy poziomami egzaminu
- nowe typy zadań
- rolę poszczególnych sprawności w ocenie końcowej
- kryteria oceny, istotne zwłaszcza w przypadku sprawności pisania

i co najważniejsze – **praktyczne skutki tych zmian** wpływające na Państwa codzienną pracę z uczniami.

DWA POZIOMY EGZAMINU

Zdecydowanie **największą zmianą** jest pojawienie się dwóch poziomów egzaminu, **podstawowego i rozszerzonego**. Jest to naturalna konsekwencja założeń nowej podstawy programowej, która określa dwa możliwe poziomy umiejętności językowych absolwentów gimnazjum:

- poziom III.0 (podstawowy) dla uczniów, którzy rozpoczęli naukę języka angielskiego w I klasie gimnazjum,
- poziom III.1 (rozszerzony) dla uczniów, którzy kontynuowali naukę języka angielskiego rozpoczętą w szkole podstawowej.

Do egzaminu na poziomie podstawowym przystąpią zatem **wszyscy gimnazjaliści**, a arkusz rozszerzony będzie obowiązkowy dla uczniów, którzy w gimnazjum kontynuowali naukę języka, co w praktyce oznacza, że **zdecydowana większość uczniów będzie pisała egzamin na obydwu poziomach**.

Poziomy egzaminu różnią się od siebie głównie **ilością tekstu** do przetworzenia, niektórymi **typami zadań**, a także **wprowadzeniem wypowiedzi pisemnej** w arkuszu rozszerzonym. Dodatkowo, ponieważ arkusz na poziomie rozszerzonym będzie trudniejszy, oba poziomy egzaminu będą różniły się **prędkością nagrań** oraz **zakresem testowanych tematów i struktur leksykalno-gramatycznych** (określonych w nowej podstawie programowej).

Można również pokusić się o stwierdzenie, że o ile egzamin na poziomie podstawowym sprawdza umiejętności ucznia w sposób wyłącznie **receptywny**, o tyle rozszerzona część egzaminu wymaga od niego elementów **produkcji językowej**. Szczegółowo omawiamy to rozróżnienie poniżej na bazie zadań sprawdzających opanowanie środków językowych na obydwu poziomach egzaminu oraz umiejętności pisania na poziomie rozszerzonym.

NOWE OBSZARY TESTOWANIA

Zmianom ulegnie obecny podział egzaminu na trzy części, a co za tym idzie procentowy udział poszczególnych części w ogólnej punktacji. Z egzaminu **zniknie reagowanie językowe**, zamiast którego pojawią się zupełnie nowe części. I tak, oprócz dotychczasowego rozumienia ze słuchu oraz rozumienia tekstów pisanych, pojawią się obszary takie jak **znajomość funkcji językowych**, **znajomość środków językowych** oraz, na poziomie rozszerzonym, **wypowiedź pisemna**. Części te nie będą, tak jak do tej pory, wyraźnie wyodrębnione w żadnym z arkuszy.

Podział obu arkuszy egzaminacyjnych na poszczególne części wraz z kluczowymi różnicami pomiędzy poziomami przedstawia poniższa tabela.

	POZIOM PODSTAWOWY		POZIOM ROZSZERZONY	
Czas trwania	60 minut		60 minut	
Poziom	A2		A2+	
Zakres tematyczny*	Tematy i podtematy określone w Nowej Podstawie Programowej III.0		Tematy i podtematy określone w Nowej Podstawie Programowej III.1	
Obszary testowania i procentowy udział punktów w egzaminie	Rozumienie ze słuchu	30%	Rozumienie ze słuchu	25%
	Rozumienie tekstów pisanych	30%	Rozumienie tekstów pisanych	25%
	Znajomość środków językowych	15%	Znajomość środków językowych	25%
	Znajomość funkcji językowych	25%	Wypowiedź pisemna	25%
Liczba zadań ogółem	12 zadań wyłącznie zadania zamknięte		10 zadań zadania zamknięte i otwarte	

*Porównanie zakresów tematycznych dla obu poziomów egzaminu znajdują Państwo na stronie internetowej www.macmillan.pl/egzaminy

NOWE TYPY ZADAŃ

Jak pisaliśmy wcześniej, egzamin na poziomie **podstawowym** będzie testował umiejętności uczniów tylko receptywnie, co oznacza, że w arkuszu znajdą się **jedynie zadania zamknięte**. Z egzaminu zniknie zatem opis zdjęcia. Ponadto w arkuszu podstawowym nie będzie już układania fragmentów tekstu w odpowiedniej kolejności oraz uzupełniania luk w tekście na podstawie wysłuchanego materiału.

W **obu** arkuszach nadal będą przeważały zadania na **dobieranie**, pytania **wielokrotnego wyboru** czy, rzadziej, zadania typu **prawda/fałsz**. Natomiast pojawienie się **nowych** obszarów testowania i nowego poziomu egzaminu wymusza wprowadzenie dostosowanych do nich **typów zadań**, którym warto przyjrzeć się bliżej i zastanowić się, jak wpłyną na nasz sposób nauczania.

WPŁYW ZMIAN W FORMULE EGZAMINACYJNEJ NA PRACĘ W KLASIE

Poniżej prezentujemy najważniejsze zmiany w egzaminie w obrębie poszczególnych obszarów testowania wraz z przykładami zadań egzaminacyjnych, które pochodzą z najnowszego kursu wydawnictwa Macmillan dla gimnazjum *Voices*.

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

W tym obszarze najważniejszą zmianą z perspektywy pracy w klasie jest większy niż dotychczas udział zadań na rozumienie ze słuchu w całości egzaminu (**aż 30%** w arkuszu podstawowym oraz **25%** w arkuszu rozszerzonym). Nasuwa się zatem wniosek, że należy **więcej** uwagi poświęcić pracy nad sprawnością **słuchania podczas lekcji**. Zadania typu „listening comprehension” powinny być zatem nie tyle kontekstem omawianych tematów czy bazą do wprowadzania słownictwa, ile muszą stanowić **znaczącą część** lekcji z języka angielskiego.

Nie zmodyfikowano natomiast konkretnych typów zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu. Zdecydowanie **rzadziej** pojawią się zadania typu **prawda/fałsz**, co pozwala wyeliminować możliwość przypadkowego wyboru prawidłowej odpowiedzi przez ucznia. Z egzaminu **zniknie uzupełnianie luk** w tekście **informacjami usłyszonymi** w nagraniu. Zamiast tego pojawi się zmodyfikowane zadanie nawiązujące do formy egzaminu KET, w którym uczeń dopasowuje podane opcje do osób wymienionych w dialogu – przykłady zadań na kolejnej stronie.

Exam Builder

Rozumienie ze słuchu

Zadanie egzaminacyjne

2.32 Zapoznaj się z treścią zadania. Usłyszysz dwukrotnie rozmowę dwojga dorosłych na temat zawodów, o których marzą ich dzieci. Do każdego dziecka (1–4) dopasuj wymarzony przez nie zawód (A–E). W każdą kratkę wpisz odpowiednią literę. Jeden zawód został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

Children		Jobs	
1 Peter	☐	A scientist	
2 Mark	☐	B explorer	
3 Betty	☐	C architect	
4 Lucy	☐	D astronaut	
		E director	

Exam Practice

Rozumienie ze słuchu

2.55 Zapoznaj się z treścią zadania. Usłyszysz dwukrotnie rozmowę dwojga nauczycieli na temat przygotowań do konkursu literackiego. Do każdej osoby (1–4) dopasuj tytuł książki (A–E), którą zamierza przeczytać. W każdą kratkę wpisz odpowiednią literę. Jeden tytuł został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

Children		Titles	
1 Ann	☐	A Gone with the Wind	
2 Rob	☐	B Hoops	
3 Mark	☐	C Snakehead	
4 Jane	☐	D Emma	
		E Oliver Twist	

Student's Book, str. 97 i 126

Planując doskonalenie sprawności rozumienia ze słuchu podczas lekcji, pamiętajmy, że większość uczniów będzie musiała zmierzyć się z poleceniami zawartymi w arkuszu rozszerzonym, a co za tym idzie przetworzyć **większą ilość tekstu** nagrany w nieco **szybszym** niż dotychczas tempie (np. w zadaniu wielokrotnego wyboru uczniowie będą musieli odpowiedzieć na **pytania do dwóch**, a nie – jak do tej pory – do jednego tekstu).

Jak najlepiej przygotować uczniów do opanowania **trudniejszych** zadań ze słuchu? Przede wszystkim należy korzystać na lekcji z tekstów o **zróżnicowanym poziomie** trudności. Od czasu do czasu uczniowie mogą wysłuchać nagrania o zdecydowanie większym stopniu trudności niż ich obecny poziom zaawansowania. Ważne jednak, aby taki tekst siedł w parze z łatwym zadaniem sprawdzającym zrozumienie.

PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

- Zrezygnujmy z wprowadzania nowego słownictwa, które pojawi się w nagraniu, przed jego wysłuchaniem. Praktyczne ćwiczenia na lekcji powinny pomóc uczniom w samodzielnym radzeniu sobie z zadaniami pomimo nieznaności części leksyki i struktur gramatycznych.
- Nie kończmy pracy nad zadaniem egzaminacyjnym w momencie odczytania właściwych odpowiedzi. Warto wspólnie z uczniami zastanowić się, dlaczego właśnie ta konkretna odpowiedź jest poprawna. Jeżeli odpowiedzi wzbudzają kontrowersje, przesłuchajmy tekst ponownie, zatrzymując nagranie po każdym trudniejszym fragmencie.
- Poświęćmy czas na analizę najczęściej popełnianych błędów. Uświadomienie mechanizmów ich powstawania pozwoli wyeliminować przynajmniej niektóre z nich w przyszłości.
- Zwracajmy uwagę na ogólne zrozumienie tekstu. Pytania o główną myśl oraz kontekst wypowiedzi pojawiają się bowiem w **obu** arkuszach egzaminacyjnych. W miarę możliwości dzielmy słuchanie na dwa etapy – podczas pierwszego uczniowie powinni skupić się jedynie na pytaniach sprawdzających **ogólne** rozumienie (zobacz Zadanie egzaminacyjne 1). Taka praktyka przyzwyczają dodatkowo uczniów do wysłuchania tekstu do końca przed zaznaczeniem poszczególnych odpowiedzi. Dopiero na drugim etapie uczniowie powinni się skoncentrować na zaznaczeniu poprawnych odpowiedzi.

Exam Builder

Rozumienie ze słuchu

Zadanie egzaminacyjne 1

1.18 Zapoznaj się z treścią zadania. Usłyszysz rozmowę Janka z Alwynem. Na podstawie usłyszanych informacji zaznacz w tabeli, czy podane zdanie jest prawdziwe (TRUE), czy – fałszywe (FALSE).

	T	F
Janek and Alwyn are talking about the Welsh language.		

Zadanie egzaminacyjne 2

1.18 Zapoznaj się z treścią zadania. Usłyszysz rozmowę Janka z Alwynem. Na podstawie usłyszanych informacji zaznacz w tabeli, które zdania (1–5) są prawdziwe (TRUE), a które – fałszywe (FALSE).

	T	F
1 Alwyn is Welsh.		
2 Alwyn speaks two languages.		
3 Welsh is difficult for many people.		
4 Alwyn thinks Welsh spelling is horrible.		
5 Janek can say 'Good morning' in Welsh.		

Student's Book, str. 17

- Wprowadzamy na lekcji autentyczne teksty nagrań, bez żadnego uproszczenia. Można na przykład poprosić uczniów o wysłuchanie fragmentu audycji radiowej o show-biznesie oraz zanotowanie nazwisk dwóch celebrytów, o których mowa w audycji. Takie ćwiczenie dodaje uczniom pewności siebie i wiary we własne umiejętności, a także uczy, aby nie wpadać w panikę, kiedy podczas egzaminu pojawiają się częściowo niezrozumiałe fragmenty.

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

W kolejnej testowanej sprawności receptywnej, jaką jest rozumienie tekstów pisanych, nie wprowadzono **żadnych rewolucyjnych zmian**. Niewątpliwie największym wyzwaniem dla naszych uczniów będzie konieczność zmierzenia się z większą niż dotychczas **długością tekstu**. Aby przygotować młodzież do tego wyzwania, najlepiej zachęcić ją do czytania, w myśl zasady „trening czyni mistrza”. Warto organizować lekcje z wykorzystaniem „readersów” – dzięki nim uczniowie mają szansę nauczyć się szybszego czytania oraz rozumienia tekstu pomimo pewnych braków językowych.

Na egzaminie nie pojawi się już układanie fragmentów tekstu w odpowiedniej kolejności. Rzadko też będzie stosowany jeden dłuższy tekst z pytaniami wielokrotnego wyboru. Natomiast jedno z zadań z poprzedniej wersji egzaminu zostało nieznacznie zmodyfikowane – w zadaniu na dobieranie tekstów do profilu osób, jeden tekst będzie pasował do dwóch profili (zobacz przykład takiego zadania poniżej).

Exam Builder

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie egzaminacyjne

Przeczytaj oferty trzech obozów sportowych (A–C) oraz pytania dotyczące tych ofert (1–4). Do każdego pytania dopasuj właściwą ofertę. Wpisz odpowiednią literę w kratkę obok każdego pytania. Jedna oferta pasuje do dwóch pytań.

A Come to Italy this summer!

If you are an active person who loves sport, sign up for our camp today! We've got motivated staff and great activities: cycling, archery, judo and tennis. Don't wait – email us today at caorle@sport.it and find out more.

B Loch Lommond near Glasgow – a perfect place for active teenagers!

Our camp is located by Loch Lommond near Glasgow, which makes it a perfect place for doing water sports like swimming and canoeing. In the camp area there's also a big new football pitch, so you'll have a chance to practise football every day, with our professional coaches. Each camp is two weeks long. If you love sport, it's a camp for you!

C If you don't have any holiday plans, sign up for our local sports camp!

The camp is organized by The Champions – a modern sports school from Bristol. We've got a fantastic sports hall where you can play basketball and volleyball. There are also great outdoor and indoor tennis courts. If you have any questions, please contact us at champions@wp.pl.

Which offer is best for someone who:

- 1 prefers individual sports?
- 2 likes tennis and team sports?
- 3 is a big fan of different ball games?
- 4 likes water sports?

TIP

Przeczytaj uważnie teksty i zwróć uwagę na różnice, a nie na podobieństwa.

Student's Book, str. 109

PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

- Podczas pracy z tekstem warto wprowadzić limit czasu. Zanim uczniowie zaczną czytać, poinformujmy ich, że na wykonanie ćwiczenia mają przykładowo 5 minut. To nauczy ich pracy w warunkach egzaminacyjnych oraz pomoże efektywnie zarządzać czasem podczas egzaminu.
- Zrezygnujmy z ćwiczenia polegającego na czytaniu tekstu na głos przez uczniów. Technika ta wspiera być może naukę wymowy, ale z pewnością nie doskonali umiejętności rozumienia czytanego w ten sposób tekstu. Pamiętajmy, że żadne z zadań egzaminacyjnych nie polega na czytaniu tekstów pisanych na głos!
- Podobnie jak czytanie na głos, tłumaczenie zdań na język polski nie ćwiczy sprawności rozumienia tekstów pisanych. Taka praktyka może wywołać w uczniach błędne oraz demotywujące podejście do egzaminu – mogą oni bowiem pomyśleć, że tylko znajomość znaczenia **wszystkich** wyrazów w tekście pozwoli im poprawnie wykonać zadanie. Wprawki z tłumaczenia można natomiast wykorzystać **na zakończenie** pracy z tekstem, jako ćwiczenie typu „follow up”. W ten sposób przygotowujemy uczniów do jednego z nowych typów zadań w części egzaminu „Znajomość środków językowych”, o czym piszemy więcej w dalszej części informatora.
- Pokażmy uczniom, że ta sama informacja może być wyrażona innymi słowami w tekście, a innymi w samym zadaniu (przykładowe zadanie na kolejnej stronie). Podobnie jak w przypadku sprawności słuchania, warto nie poprzestawać jedynie na sprawdzeniu poprawnych odpowiedzi. Z pewnością pomocne dla uczniów będzie wspólne wskazanie tych fragmentów tekstu, gdzie znajduje się odpowiedź na dane pytanie w zadaniu egzaminacyjnym.

Exam Builder

Rozumienie tekstów pisanych

3 Przeczytaj poniższe pary zdań i zdecyduj, czy mają takie samo (✓), czy inne (X) znaczenie.

- 1
a) Kim is Chinese.
b) Kim is from China.
2
a) Salma speaks one language.
b) Salma is bilingual.
3
a) Many people think French isn't easy.
b) Many people think French is difficult.

3 Zdecyduj, które ze zdań (a lub b) przekazuje informacje zgodne z treścią tekstu.

- 1 Kate and Jack have got seven children: 3 daughters and 4 sons. They live in a house in Boston.
a) Kate and Jack have got a big family.
b) Kate and Jack have got a small family.
2 Michael likes travelling. He's British, but he often visits his cousins in Canada.
a) Michael lives in Canada.
b) Michael's family lives in Canada.
3 Jim is 29 years old. He is 1.95 m tall and he weighs 120 kg.
a) Jim is tall, but he isn't very slim.
b) Jim is slim, but he isn't very tall.

Student's Book, str. 17 i 29

- Umiejętność rozumienia fragmentów tekstu pisanego można rozwijać także poprzez zadania na parafrazowanie. Sprawność ta wymagana jest w arkuszu na poziomie rozszerzonym jako jeden z nowych typów zadań w bloku „Znajomość środków językowych”.
- Przekonujmy uczniów, że warto unikać udzielania odpowiedzi na pytania przed przeczytaniem całego tekstu. Tłumaczymy im, że odpowiedzi, które wydają się poprawne po przeczytaniu pierwszego fragmentu tekstu, są z reguły dystraktorami!

ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI I ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Dotychczasowy arkusz o nazwie „Reagowanie językowe” zostaje zastąpiony dwiema odrębnymi częściami egzaminu: „Znajomość funkcji językowych” (tyko na poziomie podstawowym) i „Znajomość środków językowych”. Z egzaminu zniknie całkowicie opis zdjęcia, a w arkuszu rozszerzonym pojawią się zmodyfikowane lub całkowicie nowe typy zadań.

Egzamin w nowej konwencji będzie nadal w dużej mierze skupiał się na **funkcjach językowych** w różnej – i szerszej niż dotąd – formie, powinny one zatem wciąż stanowić ważny element lekcji języka angielskiego. Należy nadal wprowadzać zwroty przydatne w codziennej komunikacji, z uwzględnieniem różnych **celów komunikacyjnych**, jakie dane wyrażenie pomaga nam osiągnąć, np. składanie, przyjmowanie czy odrzucanie propozycji (poniżej przykładowe zadanie).

Language in Action

Making suggestions

5 Połącz podane zdania (1–7) z ich polskimi odpowiednikami (a–g).

1 Let's sign up for volleyball!	a) Nie ma mowy! Nienawidzę piłki nożnej!
2 Good idea!	b) Może pójdziemy popływać?
3 What shall we do?	c) Przykro mi, nie mogę. W środy jestem zajęty.
4 No way! I hate football.	d) Zapiszmy się na siatkówkę!
5 How about the computer club?	e) Dobry pomysł!
6 Sorry, I can't. I'm busy on Wednesdays.	f) A może klub komputerowy?
7 Why don't we go swimming?	g) Co robimy?

Student's Book, str. 55

Nowe typy zadań, które mają na celu sprawdzenie znajomości funkcji językowych, polegają na dobieraniu reakcji do usłyszanych wypowiedzi, dopasowywaniu odpowiedniej reakcji do sytuacji opisanej w języku polskim oraz uzupełnianiu minidialogów wypowiedziami A, B lub C.

Funkcje językowe to jednak nie wszystko. Nowy egzamin niewątpliwie będzie wymagał od uczniów **lepszego** znajomości **struktur leksykalno-gramatycznych**, co daje nam niejako „zielone światło” do intensywniejszej pracy w tym obszarze.

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH – NOWE TYPY ZADAŃ

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
Uzupełnianie luk w tekście odpowiednimi formami A, B lub C (gramatyka)	
Uzupełnianie luk w tekście odpowiednimi słowami z ramki (leksyka)	Uzupełnianie luk w tekście wyrazami z ramki w odpowiedniej formie
	Parafraza lub Częściowe tłumaczenie zdań lub Uzupełnianie luk podanymi wyrazami w odpowiedniej formie

źródło: opracowanie autorki

Wydawać by się mogło, że nowy egzamin wymusi niejako „powrót do źródeł”, kiedy gramatyka i słownictwo stanowiły ważny komponent w procesie nauki, a nie były jedynie tłem dla doskonalenia sprawności receptywnych oraz komunikacyjnych. Tu jednak pojawia się istotna kwestia właściwego rozłożenia akcentów w pracy w klasie. Jak pokazuje zestawienie procentowe, sprawności receptywne nadal dają uczniowi co najmniej 50% wszystkich możliwych punktów na egzaminie końcowym. Egzamin nie jest zatem absolutnie tradycyjnym testem gramatyczno-leksykalnym!

 PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Utrwalajmy struktury gramatyczne wprowadzane na lekcji także za pomocą ćwiczeń przypominających swą formą zadania egzaminacyjne (zobacz przykłady zadań poniżej). To sprawi, że praca nad gramatyką nie będzie oderwana od potrzeb uczniów i jako taka nie będzie działała demotywująco, ale stanie się integralną częścią przygotowania do egzaminu.

Cumulative grammar 1 2 3 4 5 6 7 8 9

7* Uzupełnij dialog wyrazami z ramki.

how 'm are who is what your it's
isn't my very

- Boy** Hello! Where (1) _____ you from?
Man I (2) _____ from California in the USA.
Boy What's (3) _____ first language?
Man (4) _____ first language is Miwok.
 (5) _____ a Native American language.
Boy (6) _____ it very common?
Man No, it (7) _____. Only three people speak Miwok now.
Boy Really? (8) _____ are they?
Man Me, my father and my grandfather.
Boy Your grandfather?! (9) _____ old is he?
Man Oh, he's (10) _____ old now!
Boy (11) _____'s 'goodbye' in Miwok?
Man 'eyya manay kanni'.
Boy OK. 'eyya manay kanni!
Man Goodbye!

Cumulative grammar 1 2 3 4 5 6 7 8 9

6* Uzupełnij tekst poprawną formą czasowników podanych w nawiasach.

Jason is Jack's cousin. He (1) _____ (be) 15 years old. He's British, but now he (2) _____ (live) in Australia with his family. They (3) _____ (have got) a big house near the beach. Jason (4) _____ (have got) a lot of new friends in Australia. They (5) _____ (be) very good at surfing, but Jason (6) _____ (not be) an expert! He (7) _____ (prefer) volleyball – he (8) _____ (play) in the school team. He (9) _____ (not play) football in Australia, but he still (10) _____ (love) Arsenal!

10

Student's Book, str. 16 i 40

- Podnośmy stopniowo świadomość gramatyczną uczniów poprzez pokazywanie, że sposób wyrażenia swoich myśli ma znaczenie. Warto wytłumaczyć uczniom, że dobór struktury gramatycznej wpływa na komunikat, jaki chcemy przekazać – przykład Zadanie 5. Ponadto świadomość językową z pewnością może podnieść rozkładanie zdań na elementy leksykalne i gramatyczne – przykład Zadanie 4.

Language in Action

Making arrangements

5 Jak zareagujesz w poniższych sytuacjach? Przeczytaj zdania i zakreśl właściwą odpowiedź, a lub b.

- Zapytaj kolegę/koleżankę, co robi w najbliższy weekend.
 - What are you doing at the weekend?
 - What do you do at weekends?
- Umówiłeś/Umówiłaś się ze znajomymi do kina. Jak zapytasz o godzinę wyjścia?
 - What time do we leave?
 - What time are we leaving?
- Kolega/Koleżanka proponuje ci wspólne wyjście do centrum handlowego. Musisz odmówić, ponieważ masz wizytę u dentysty. Co powiesz?
 - Sorry, I can't. I'm going to the dentist.
 - Sorry, I can't. I go to the dentist.
- Umówiłeś/umówiłaś się ze znajomymi na późniejsze spotkanie. Jak ich pożegnasz?
 - Goodbye!
 - See you later!
- Zapytaj kolegę/koleżankę, czy wybiera się na szkolną dyskotekę.
 - Do you go to school parties?
 - Are you going to the school party?

Language in Action

Talking about past events and expressing opinions

4 Uzupełnij dialog, układając wyrazy w odpowiedniej kolejności.

- Kate Hi, Mary. _____?
you/weekend/good/have/a/did
- Mary Yes, I did. It was great.
- Kate Oh, really? What did you do?
- Mary _____.
went/to/my friends/with/ a shopping centre//
- Kate _____ anything? *you/buy/did*
- Mary Yes, I did. I bought lots of things. Anyway, what about you? _____?
did/do/at/you/what/the weekend
- Kate I went to an art gallery.
- Mary _____? *good/it/was*
- Kate Yes, it was amazing! I saw lots of beautiful paintings.
- Mary _____! *fantastic/that/sounds*

Student's Book, str. 67 i 107

- Aby przygotować uczniów do zadania wymagającego tłumaczenia fragmentów zdań na język angielski, w pełni uzasadnione jest przemyślane użycie języka polskiego na lekcji. Zorganizujmy pracę nad porównaniem zdań o tym samym znaczeniu w języku polskim i angielskim, zwracając uwagę na błędy typowe dla użytkowników języka polskiego (np. *Jeżeli będzie padać* oraz *If it will rain*). Należy też pamiętać, że umiejętność tłumaczenia nie jest zarezerwowana jedynie dla wysokiego poziomu zaawansowania i elementy przekładu można wprowadzać już od pierwszego roku nauki w gimnazjum – przykład Zadanie 4.

Language in Action

Exchanging information – buying tickets

4 Przetłumacz wyrażenia, używając zwrotów podanych w nawiasach.

- Ile kosztuje bilet w dwie strony? (a return ticket) _____
- O której odjeżdża autobus? (the bus) _____
- Poproszę dwa bilety dla dorosłych. (adult tickets) _____
- Poproszę bilet w jedną stronę do Leeds. (to Leeds) _____

Student's Book, str. 119

- Wprowadzając i utrwalając słownictwo, powinniśmy zwracać uwagę na związki frazeologiczne. Słówka na tablicy zapisujemy w formie wyrażen, np. *a beautiful garden*, *visit interesting places* itp. To sprawi, że uczniowie będą uczyć się nowego słownictwa w formie przydatnych na egzaminie zwrotów – zobacz przykładowe Zadanie egzaminacyjne 2.

Exam Builder

Znajomość funkcji językowych
Znajomość środków językowych

TIP
Podczas czytania tekstu zwróć uwagę na wyrazy występujące zarówno przed, jak i po każdej łuce, i zastanów się, które słowa tworzą z nimi związki wyrazowe, tzw. kolokacje.

Zadanie egzaminacyjne 2

Przeczytaj tekst. Spośród wyrazów podanych w ramce wybierz właściwe, poprawne pod względem gramatycznym i leksykalnym, uzupełnienie luk (1–3). Wpisz odpowiednią literę (A–F) obok numeru luki. Trzy wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

A hotel B castles C meet D visit
E go F amusement

I love skiing and that's why I'm going to spend my winter holidays in Austria. I'm going to ski a lot, (1) _____ interesting places and make new friends. I would also like to see some ruins of old (2) _____, try local food and go on a day trip to a fantastic (3) _____ park. I hope to have a great time.

Student's Book, str. 121

WYPOWIEDŹ PISEMNA

Pojawienie się wypowiedzi pisemnej na egzaminie sprawia, że nierzadko zaniedbywana sprawność pisania powinna być częściej doskonalona na naszych zajęciach. Nauczanie tej sprawności warto przeprowadzić metodą „krok po kroku”. Możemy zacząć od wprowadzenia lub przypomnienia struktury oraz zwrotów charakterystycznych dla obowiązujących form wypowiedzi, tj. e-maila i listu nieformalnego, na przykład drogą indukcji, pracując z tekstem modelowym (zobacz Zadanie 1. poniżej). Następnie, wykorzystując okazje stwarzane nam przez ćwiczenia zawarte w podręczniku, możemy wprowadzać elementy opisu, recenzji czy zaproszenia oraz utrwalać je poprzez pracę domową w formie typowo egzaminacyjnego zadania.

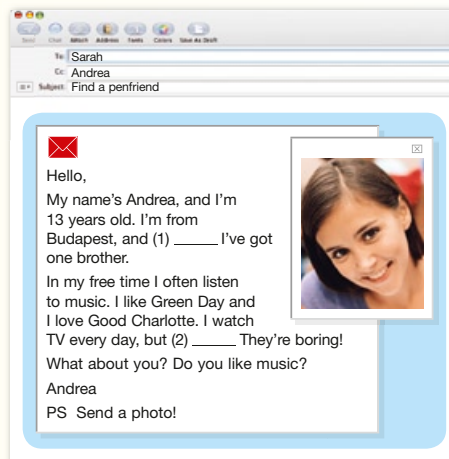
Writing Dossier

An email

1 Uzupełnij treść e-maili zdaniami (a–d).

- a) I don't play computer games.
- b) I play volleyball too.
- c) I go to Budapest Central School.
- d) I haven't got a brother.

2 1.37 Posłuchaj nagrania i sprawdź odpowiedzi.

Student's Book, str. 38

Zadaniem ucznia podczas egzaminu będzie napisanie e-maila lub listu nieformalnego, ocenianego pod względem zgodności treści z zadaniem (tu ważne będzie nie tylko odniesienie się do poszczególnych podpunktów w zadaniu, ale również rozwinięcie każdego z nich), spójności i logiki na poziomie poszczególnych zdań i całego tekstu oraz zakresu i poprawności środków językowych. W każdym z czterech kryteriów wypowiedź ucznia będzie sklasyfikowana na odpowiednim poziomie od 0 do 4 w kryterium treści, od 0 do 2 w pozostałych kryteriach.

Ważne jest jednak, że w przypadku zakwalifikowania wypowiedzi do poziomu 0 w kategorii treści automatycznie kwalifikuje się ona do poziomu 0 we wszystkich pozostałych kategoriach. Oprócz tego poziom 1 w kryterium treści oznacza, że wypowiedź nie może być sklasyfikowana wyżej w pozostałych kryteriach. A co oznacza to w praktyce? Popatrzmy na przykładową wypowiedź ucznia oraz próbę jej oceny.

PRZYKŁADOWE ZADANIE EGZAMINACYJNE

Urządzasz przyjęcie urodzinowe. Napisz list do kolegi/koleżanki z Anglii, w którym:

- napiszesz, jak spędziłeś wakacje
- zaprosisz go/ją na przyjęcia urodzinowe
- napiszesz, jak dojechać z lotniska do twojego domu.

Przykładowa odpowiedź

Hello Steve,

How are you? I'm OK, because I was on holiday. It was cool! I go to France.

Come to my birthday party! It is in the next Friday. We start at 5 o'clock. The party will be in my home. We will have a real DJ!

When you come by plane, you can take a taxi to my house. Or you can ride on bus number 174.

So...? Can you come? Write me a letter.

Best wishes,

XYZ

Sugerowana ocena

- Treść – poziom 1 (uczeń co prawda odniósł się do wszystkich trzech informacji wskazanych w poleceniu, lecz nie rozwinął żadnej z nich)
- Spójność i logika – poziom 1 (pomimo że list jest spójny i logiczny, został zakwalifikowany o poziomu 1 w kategorii treści i nie może być sklasyfikowany wyżej w pozostałych kategoriach)
- Zakres środków językowych – poziom 1
- Poprawność językowa – poziom 1

źródło: opracowanie autorki

Można się domyślać, że poszczególne poziomy będą odpowiadały punktom przyznawanym w poszczególnych kryteriach. Jednak nie zostało to wyraźnie stwierdzone w „Informatorze o egzaminie gimnazjalnym od roku szkolnego 2011/2012” opublikowanym przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.

PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Tylko poprzez odpowiednią liczbę ćwiczeń uczniowie nauczą się tworzyć poprawne wypowiedzi. Zadawajmy więc pisemną pracę domową przynajmniej raz w miesiącu, począwszy od pierwszego roku nauki. Nie trzeba przy tym sprawdzać zawsze wszystkich prac! Sprawdźmy na przykład wszystkim uczniom jedynie **pierwsze** zadanie domowe, po to by dać im wskazówki co do dalszej pracy. Alternatywnie można omówić każdą pracę indywidualnie i wybiórczo z wybranymi uczniami. Innym razem sprawdzmy tylko 3–4 prace w całej grupie i poprośmy uczniów o wzajemne porównanie swoich tekstów. Chodzi nam przecież o **proces** pisania, a **nie** o natychmiastowe **testowanie** jego rezultatów!

Ważnym elementem w ocenie prac egzaminacyjnych jest to, czy uczeń rozwinął wszystkie punkty z polecenia. Pracując metodą „burzy mózgów”, pokażmy uczniom, jak jeden podpunkt można wyrazić wieloma strukturami oraz jak go rozwinąć. Na przykład polecenie „zaprosz kolegę/koleżankę na swoje urodziny” można przekazać i rozwinąć w następujący sposób:

„I hope you can come to my birthday party. It's on Friday, the 14th in my house. We start at 6.”
albo

„It's my birthday next Saturday and I'm organising a party. Why don't you come? I'll give you the details at the beginning of next week.”

Na ocenę wypowiedzi pisemnej ma również wpływ bogactwo językowe. W ramach doskonalenia sprawności pisania pomóżmy uczniom posługiwać się zdaniami złożonymi (przykład zadania na kolejnej stronie). To na pewno pomoże im uzyskać lepszą ocenę.

Your English class

Name: *Mette Jensen*

School: *Brønshøj School, Denmark*

1 How often do you study English?

English is my first foreign language, so I have three hours a week.

2 What do you usually do in your English class?

We usually practise speaking or study grammar. We love listening to music, so our teacher often plays English songs.

3 Do you watch English films?

No, we don't. We never watch films.

4 _____

Yes, it has. I love playing English games!

5 _____

No, she isn't. She's Danish, so English isn't her first language.

6 Does your teacher give you lots of homework?

Yes, she does. She usually gives us homework after every class.

7 How often do you do exams?

We always do an exam at the end of term.

8 _____

Yes, I do. I want to travel in the future, so languages are important.

Writing Dossier

A questionnaire

2 **Your voice** Napisz swoje odpowiedzi na pytania z kwestionariusza.

LOOK
English is my first foreign language, **so** I have three hours a week.
We love listening to music, **so** our teacher often plays English songs.

- 1 Co oznacza słowo **so** w tłumaczeniu na język polski?
- 2 Znajdź w kwestionariuszu z ćwiczenia 1. dwa inne zdania ze słowem **so**.

Student's Book, str. 54

- Nauka pisania nie musi być nudna! Spróbujmy ją urozmaicić przez zastosowanie elementu zabawy. Poprośmy uczniów, aby na przemian pisali do siebie krótkie liściki i odpowiadali na nie. Uczniowie mogą też wprowadzić do tekstu modelowego trzy błędy, których wykrycie będzie zadaniem dla kolegi/koleżanki z ławki.

KROKI DO SUKCESU

Jak wynika z powyższej analizy, skuteczne przygotowanie do nowego egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nie wymaga rewolucyjnych zmian w naszym sposobie nauczania. Ważne jest jednak odpowiednie rozłożenie akcentów, dobór treści i typów zadań, tak by rozwój pożądanych sprawności odbywał się łagodnie i systematycznie – niejako krok po kroku – już od pierwszej klasy gimnazjum. Nie ulega wątpliwości, że kluczowe znaczenie będzie miał tu wybór **odpowiedniego podręcznika i sprawdzonego repetytorium**.

NA KONIEC KILKA UWAG O CHARAKTERZE OGÓLNYM:

- Stwórzmy **plan przygotowania** do egzaminu. Lekcje przygotowujące do egzaminu nie powinny być organizowane *ad hoc*, ale z góry zaplanowane, najlepiej przed rozpoczęciem semestru. Zastanówmy się, ile godzin lekcyjnych w tygodniu czy miesiącu będziemy poświęcać na przygotowanie do egzaminu. Postawmy sobie konkretne cele, np. w tym semestrze zapoznam gimnazjalistów z formą egzaminu (1 godzina lekcyjna), wprowadzę i przećwiczę nowe typy zadań (5 x 15 minut, co dwa tygodnie), zadam jedną pracę pisemną. O tym wszystkim poinformujemy uczniów na początku semestru. Takie strategiczne podejście pokaże im, że nasze działania są przemyślane, czym z pewnością wzbudzimy zaufanie uczniów i rodziców.
- Uczmy gimnazjalistów pracować w warunkach egzaminacyjnych i efektywnie zarządzać ograniczonym czasem. Gdy to możliwe, narzucamy **limit czasu** na wykonanie zadania. Jeżeli pozwolą na to warunki, zorganizujemy jeden 60-minutowy próbny egzamin w roku szkolnym w klasach I i II. W klasie III takich próbnych egzaminów warto przeprowadzić dwa.
- Wprowadzamy stopniowo **strategie egzaminacyjne**. Na sukces podczas egzaminu składają się nie tylko kompetencje językowe, ale również radzenie sobie z problemami oraz odpowiednie sposoby rozwiązania poszczególnych typów zadań. Naszym uczniom na pewno pomoże znajomość takich strategii, jak:
 - Uważnie czytaj polecenia, nawet jeżeli dobrze znasz dany typ zadania.
 - Nie pozostawiaj zadań bez odpowiedzi. Zakreśl odpowiedź, nawet jeżeli nie jesteś jej pewien.
 - W zadaniach wielokrotnego wyboru zawsze czytaj wszystkie opcje przed zaznaczeniem odpowiedzi.
 - Zarezerwuj ostatnie 5 minut czasu egzaminacyjnego na sprawdzenie odpowiedzi i poprawę ewentualnych błędów.
 - Podczas zadań na rozumienie ze słuchu nie przejmuj się, jeśli nie zanotowałeś odpowiedzi na jakieś pytanie przy pierwszym słuchaniu nagrania – odpowiadaj na pozostałe pytania, a na tych opuszczonych skoncentruj się podczas słuchania materiału po raz drugi.
- Absolutnie nie zamieniamy nauczania w nieustanne testowanie. Fakt, że w dość krótkim czasie musimy przygotować gimnazjalistów do ważnego egzaminu, nie oznacza, że zadaniom egzaminacyjnym musimy poświęcić wszystkie lekcje angielskiego, nawet w III klasie. Nie ograniczajmy zajęć do odczytywania poprawnych odpowiedzi; pamiętajmy, że nauka języka, mimo kończącego ją egzaminu, może i powinna być **zabawą i przygodą**.
- Nie straszmy uczniów egzaminem, lecz **motywujemy** ich do pracy. Udowadnianie braków w wiedzy i słabych kompetencji językowych nikomu nie pomoże, a raczej zniechęci do nauki. Motywujemy gimnazjalistów, podkreślając ich sukces po każdym dobrze wykonanym zadaniu; pokażmy im, jak wiele już umieją, a nie jak dużo im jeszcze brakuje.

Życzymy powodzenia!